

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Π/ΘΜΙΑΣ, Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Δ/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη: 15180 Μαρούσι
Ιστοσελίδα: www.minedu.gov.gr
Πληροφορίες: Μ. Μονιούδη
Α. Νιγιάννης
Ι. Καπουτσής
Ι Μπουσδούνης
Τηλέφωνο: 210-3443605
210-3442237
210-3443617
210-3442191

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθ. Προτεραιότητας:

Αθήνα, 06-11-2025
Αρ. Πρωτ. 143519/ΓΔ4

ΠΡΟΣ:

- Περιφερειακές Δ/νσεις Εκπ/σης
- Διευθύνσεις Π/θμιας και Δ/θμιας Εκπ/σης
- Συμβούλους Εκπ/σης Π.Ε. & Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. & Δ.Ε.)
- Σχολικές μονάδες Π.Ε. και Δ.Ε. (μέσω των Δ/νσεων Π.Ε. και Δ.Ε.)
- Σιβιτανίδειο Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελματιών
info@sivitanidios.edu.gr

ΚΟΙΝ.:

Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής
info@iep.edu.gr

Θέμα: Εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» στο Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο και Δράσεων Τοπικής Ιστορίας και Τοπικής Γεωγραφίας στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο

Σχετ.:

1. Η υπό στοιχεία 21072α/Γ2/28-02-2003 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.) Δημοτικού - Γυμνασίου: α) Γενικό Μέρος β) Δ.Ε.Π.Π.Σ. και Α.Π.Σ. Ελληνικής Γλώσσας, Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας, Εικαστικών, Σπουδών Θεάτρου, Θρησκευτικών, Ιστορίας, Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής, Μαθηματικών, Μελέτης Περιβάλλοντος» (Β' 303).
2. Η υπό στοιχεία 21072β/Γ2/28-02-2003 απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «α) Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.) Δημοτικού - Γυμνασίου: Μουσικής, Ξένων

Γλωσσών, Οικιακής Οικονομίας, Πληροφορικής, Σχολικού Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Τεχνολογίας, Φυσικών Επιστημών (Βιολογίας, Γεωλογίας, Γεωγραφίας, Ερευνών το Φυσικό Κόσμο, Φυσικής, Χημείας), Φυσικής Αγωγής, β) Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.) και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών (Α.Π.Σ.) Προσχολικής Αγωγής, γ) Προγράμματα σχεδιασμού και ανάπτυξης διαθεματικών δραστηριοτήτων (Ευέλικτη Ζώνη, Αγωγή Υγείας, Ολυμπιακή Παιδεία, Περιβαλλοντική Εκπαίδευση) και δ) Παράρτημα: Οδηγίες προς τους συγγραφείς των σχολικών βιβλίων, Προδιαγραφές σχολικών βιβλίων» (Β' 304).

3. Οι διατάξεις του άρθρου 82 του ν. 4368/2016 «Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις» (Α' 21).
4. Η υπό στοιχεία 49630/Δ1/29-04-2021 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος της Ιστορίας στις Γ', Δ', Ε' και Στ' τάξεις του Δημοτικού Σχολείου» (Β' 1963).
5. Η υπό στοιχεία 31585/Δ2/04-03-2020 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών στο Δημοτικό και στο Γυμνάσιο» (Β' 698).
6. Η υπό στοιχεία 31603/Δ2/04-03-2020 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Πρόγραμμα Σπουδών του μαθήματος των Θρησκευτικών Γενικού και Επαγγελματικού Λυκείου» (Β' 699).
7. Η υπό στοιχεία 66152/ΓΔ4/01-06-2022 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Πρόγραμμα Σπουδών "Περιβάλλον και Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη" του Νηπιαγωγείου, των Α' - ΣΤ' τάξεων Δημοτικού και των Α', Β' και Γ' τάξεων Γυμνασίου» (Β' 2820).
8. Η υπό στοιχεία 13646/Δ1/07-02-2023 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα: «Πρόγραμμα Σπουδών για την Προσχολική Εκπαίδευση» (Β' 687).
9. Η υπό στοιχεία 130372/ΓΔ4/01-11-2024 απόφαση της Υφυπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με θέμα: «Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου» (Β' 6048).
10. Η υπό στοιχεία 146472/ΓΔ4/06-12-2024 (ΑΔΑ: 9ΩΠΟ46ΝΚΠΔ-ΡΒΚ) απόφαση του Υπουργού και της Υφυπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με θέμα: «Εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών "Δράσεις Ενεργού Πολίτη" στο Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο».
11. Η υπό στοιχεία 36085/ΓΔ4/01-04-2025 απόφαση της Υπουργού Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, με θέμα: «Πρόσκληση υποβολής προτάσεων Δράσεων Τοπικής Ιστορίας και Τοπικής Γεωγραφίας από τις Διευθύνσεις Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης».
12. Η υπ' αριθ. 57/16-10-2025 πράξη του Δ.Σ. του Ι.Ε.Π.

Σχετικά με την εφαρμογή του Προγράμματος Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» στο Νηπιαγωγείο, το Δημοτικό, το Γυμνάσιο και το Λύκειο και των Δράσεων Τοπικής Ιστορίας και Τοπικής Γεωγραφίας στο Δημοτικό και το Γυμνάσιο σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Εισαγωγή

- 1.1. Από το σχολικό έτος 2024-2025 (146472/ΓΔ4/06-12-2024) εφαρμόζεται σε όλες τις τάξεις της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης το Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ) «Δράσεις Ενεργού Πολίτη».
- 1.2. Το ΠΣ «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 6048/Β'/01-11-2024 με τίτλο Πρόγραμμα Σπουδών «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» του Νηπιαγωγείου, του Δημοτικού, του Γυμνασίου και του Λυκείου. Σκοπός του ΠΣ είναι να προετοιμάσει πολίτες με δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και κοινωνικής υπευθυνότητας οι οποίοι συμβάλλουν ενεργά

στη δημιουργία μιας βιώσιμης κοινωνίας, βασισμένης στην αειφορία, την κοινωνική δικαιοσύνη και την περιβαλλοντική προστασία.

- 1.3. Το ΠΣ «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» κατηγοριοποιείται σε τέσσερις (4) ηλικιακές ομάδες:
 - 1.3.1. Νηπιαγωγείο - Α΄, Β΄, Γ΄ Δημοτικού.
 - 1.3.2. Δ΄, Ε΄, ΣΤ΄ Δημοτικού.
 - 1.3.3. Γυμνάσιο.
 - 1.3.4. Λύκειο.
- 1.4. Το ΠΣ «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» υλοποιείται μέσω της πραγματοποίησης δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας
 - 1.4.1. σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα που προσδιορίζονται στις § 1.8, §1.9, §1.10, §1.11, §1.12 και §1.13,
 - 1.4.2. σε κάθε άλλο γνωστικό αντικείμενο πέρα των προηγούμενων,
 - 1.4.3. στις σχολικές δραστηριότητες,
 - 1.4.4. στις εκπαιδευτικές εκδρομές, επισκέψεις και περιπάτους και
 - 1.4.5. στις ημέρες αφιερωμένες σε θέματα αειφορίας και ενεργού πολιτειότητας, όπως η Ημέρα Αθλητισμού, η Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, η Διεθνής Ημέρα Μνήμης των Θυμάτων του Ολοκαυτώματος και η Πανελλήνια Σχολική Ημέρα Φιλοζωίας.
- 1.5. Ο/Η εκπαιδευτικός, βασίζεται στις παιδαγωγικές αρχές και τους στόχους σύμφωνα με τα ισχύοντα ΠΣ.
- 1.6. Για κάθε δράση ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας αφιερώνονται δέκα (10) διδακτικές ώρες γνωστικών αντικειμένων ανά διδακτικό έτος.
- 1.7. Στο πλαίσιο των γνωστικών αντικειμένων της Ιστορίας, της Μελέτης Περιβάλλοντος και της Γεωγραφίας της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης, καθώς και των γνωστικών αντικειμένων της Ιστορίας και της Γεωλογίας-Γεωγραφίας όλων των τύπων Γυμνασίου γενικής παιδείας και ειδικής αγωγής, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να αναδειχθούν η Τοπική Ιστορία και η Τοπική Γεωγραφία μέσω δράσεων, σε συνάρτηση και με τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης. Επομένως, σε κάθε σχολική μονάδα, ανά σχολικό έτος, θα υλοποιείται υποχρεωτικά μία (1) δράση Τοπικής Ιστορίας και μία (1) δράση Τοπικής Γεωγραφίας, σε όποια τάξη κρίνεται παιδαγωγικά αναγκαίο από τη σχολική μονάδα, σύμφωνα με τα ισχύοντα Προγράμματα Σπουδών. Στα Δημοτικά Σχολεία, οι δράσεις εφαρμόζονται στα μαθήματα Ιστορίας (Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξη) και Μελέτης Περιβάλλοντος (Γ΄ και Δ΄ τάξη) – Γεωγραφίας (Ε΄ και ΣΤ΄ τάξη) στα 6/θέσια και άνω σχολεία, ενώ στο Γυμνάσιο εφαρμόζονται στα μαθήματα Ιστορίας και Γεωλογίας-Γεωγραφίας. Οι δράσεις αυτές προσμετρώνται στον συνολικό αριθμό δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας που εφαρμόζονται ανά βαθμίδα και τάξη σε κάθε Δημοτικό και Γυμνάσιο, με ευθύνη των Διευθυντών/τριών των σχολικών μονάδων.
- 1.8. Δράσεις Ενεργού Πολίτη στο Νηπιαγωγείο
 - 1.8.1. Στο Νηπιαγωγείο, ο/η εκπαιδευτικός, με βάση τις παιδαγωγικές αρχές και τους στόχους του ΠΣ του Νηπιαγωγείου, πραγματοποιεί τρεις (3) δράσεις, σύμφωνα με τις ανάγκες των μαθητών/τριών του/της.
 - 1.8.2. Στα Ειδικά Νηπιαγωγεία, ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών/τριών, τις ανάγκες του πλαισίου και το ΠΣ που εφαρμόζεται [Πλαίσιο Αναλυτικού Προγράμματος Ειδικής Αγωγής (ΠΑΠΕΑ), ΠΣ γενικής εκπαίδευσης ή συνδυασμός των παιδαγωγικών αρχών, των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των εκπαιδευτικών στόχων των ανωτέρω προγραμμάτων], οι Δράσεις Ενεργού Πολίτη μπορούν να πραγματοποιούνται στο πλαίσιο των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων, των θεματικών πεδίων ή ενότητων του ΠΣ που εφαρμόζεται, καθώς και στα ως άνω αναφερόμενα περιβάλλοντα και εκπαιδευτικά/μαθησιακά πλαίσια. Ο σύλλογος διδασκόντων/ουσών αποφασίζει για τον αριθμό των Δράσεων Ενεργού Πολίτη που θα

εφαρμοστούν, ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών/τριών και τις ανάγκες του εκπαιδευτικού πλαισίου. Επισημαίνεται πως σε κάθε διδακτικό έτος θα πρέπει να υλοποιείται τουλάχιστον μία (1) Δράση Ενεργού Πολίτη.

1.9. Δράσεις Ενεργού Πολίτη στο Δημοτικό

- 1.9.1. Στην Α' και Β' Δημοτικού πραγματοποιούνται τρεις (3) δράσεις 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, αξιοποιώντας διδακτικές ώρες από τα γνωστικά αντικείμενα: «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» και «Μελέτη Περιβάλλοντος».
- 1.9.2. Στη Γ' και Δ' Δημοτικού πραγματοποιούνται τρεις (3) δράσεις 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, αξιοποιώντας διδακτικές ώρες από τα γνωστικά αντικείμενα: «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Μελέτη Περιβάλλοντος» και «Ιστορία».
- 1.9.3. Στην Ε' και Στ' Δημοτικού πραγματοποιούνται τρεις (3) δράσεις 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, αξιοποιώντας διδακτικές ώρες από τα γνωστικά αντικείμενα: «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή», «Φυσικά», «Γεωγραφία» και «Ιστορία».
- 1.9.4. Στα 4/θέσια, 5/θέσια και ολιγοθέσια Δημοτικά Σχολεία, ο Σύλλογος Διδασκόντων/ουσών δύναται να αποφασίζει το είδος και τον αριθμό των δράσεων που θα υλοποιηθούν.
- 1.9.5. Στα Ειδικά Δημοτικά Σχολεία οι Δράσεις Ενεργού Πολίτη εφαρμόζονται στα γνωστικά αντικείμενα που ορίζονται στην εγκύκλιο με αρ. 146472/ΓΔ4/06-12-2024, ΑΔΑ: 9ΩΠΟ46ΝΚΠΔ-ΡΒΚ, παρ. 3.6 μόνο στην περίπτωση που ακολουθείται το ΠΣ της γενικής εκπαίδευσης που συνδέεται με τα συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα. Στην περίπτωση που εφαρμόζεται το ΠΑΠΕΑ ή συνδυασμός των παιδαγωγικών αρχών, των μαθησιακών αποτελεσμάτων ή των εκπαιδευτικών στόχων των ανωτέρω προγραμμάτων, ο Σύλλογος Διδασκόντων/ουσών αποφασίζει σε ποια διδακτική ενότητα, σε όλο το εύρος του ωρολογίου προγράμματος και σε ποιο περιβάλλον, από τα προαναφερόμενα, θα πραγματοποιήσει τις δράσεις. Επίσης, με απόφαση του Συλλόγου Διδασκόντων/ουσών ορίζεται ο αριθμός των δράσεων, ανάλογα με τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και δυνατότητες των μαθητών/τριών και του εκπαιδευτικού πλαισίου, στο οποίο εφαρμόζονται οι δράσεις. Επισημαίνεται πως σε κάθε διδακτικό έτος θα πρέπει να υλοποιείται τουλάχιστον μία (1) Δράση Ενεργού Πολίτη.

1.10. Δράσεις Ενεργού Πολίτη στο Γυμνάσιο

- 1.10.1. Στην Α' Γυμνασίου (Ημερήσια Γυμνάσια, Πρότυπα/Πειραματικά Γυμνάσια, Πρότυπα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Μουσουλμανικά Ιεροσπουδαστήρια Θράκης), πραγματοποιούνται δύο (2) δράσεις 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, αξιοποιώντας διδακτικές ώρες από τα γνωστικά αντικείμενα: «Φυσική Αγωγή», «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Γεωλογία-Γεωγραφία» και «Ιστορία».
- 1.10.2. Στη Β' Γυμνασίου (Ημερήσια Γυμνάσια, Πρότυπα/Πειραματικά Γυμνάσια, Πρότυπα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Μουσουλμανικά Ιεροσπουδαστήρια Θράκης), πραγματοποιούνται δύο (2) δράσεις 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, αξιοποιώντας διδακτικές ώρες από τα γνωστικά αντικείμενα: «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Γεωλογία-Γεωγραφία» και «Ιστορία».
- 1.10.3. Στη Γ' Γυμνασίου (Ημερήσια Γυμνάσια, Πρότυπα/Πειραματικά Γυμνάσια, Πρότυπα Εκκλησιαστικά Γυμνάσια και Μουσουλμανικά Ιεροσπουδαστήρια Θράκης), πραγματοποιούνται δύο (2) δράσεις 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, αξιοποιώντας διδακτικές ώρες από τα γνωστικά αντικείμενα: «Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή», «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» και «Ιστορία».

- 1.10.4. Στην Α' και Β' τάξη Εσπερινού Γυμνασίου πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών ανά σχολικό έτος. Η δράση μπορεί να ενταχθεί σε ένα από τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα: «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Γεωλογία-Γεωγραφία» και «Ιστορία».
- 1.10.5. Στη Γ' τάξη Εσπερινού Γυμνασίου πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών ανά σχολικό έτος. Η δράση εντάσσεται σε ένα από τα εξής γνωστικά αντικείμενα: «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή» και «Ιστορία».
- 1.10.6. Στην Α' και Β' τάξη Μουσικού και Καλλιτεχνικού Γυμνασίου, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών ανά σχολικό έτος. Η δράση εντάσσεται σε ένα από τα γνωστικά αντικείμενα «Γεωλογία-Γεωγραφία» ή «Ιστορία».
- 1.10.7. Στη Γ' τάξη Μουσικού και Καλλιτεχνικού Γυμνασίου, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος σε ένα από τα παρακάτω γνωστικά αντικείμενα «Φυσική Αγωγή» και «Ιστορία».
- 1.10.8. Στην Α' Γυμνασίου ΕΑΕ (Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης) πραγματοποιούνται από μία (1) έως δύο (2) δράσεις, 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, στα γνωστικά αντικείμενα: «Φυσική Αγωγή», «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Γεωλογία-Γεωγραφία» και «Ιστορία».
- 1.10.9. Στη Β' Γυμνασίου ΕΑΕ (Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης) πραγματοποιούνται από μία (1) έως δύο (2) δράσεις, 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, στα γνωστικά αντικείμενα «Εργαστήρια Δεξιοτήτων», «Γεωλογία-Γεωγραφία» και «Ιστορία».
- 1.10.10. Στη Γ' Γυμνασίου ΕΑΕ (Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης) πραγματοποιούνται από μία (1) έως δύο (2) δράσεις, 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, στα γνωστικά αντικείμενα «Κοινωνική και Πολιτική Αγωγή», «Εργαστήρια Δεξιοτήτων» και «Ιστορία».
- 1.10.11. Στην Α', Β', Γ' και Δ' τάξη του Γυμνασίου των ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ., πραγματοποιείται από μία (1) έως δύο (2) δράσεις, 10 ωρών η καθεμία, ανά σχολικό έτος, στα γνωστικά αντικείμενα «Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων» ή «Ιστορία» ή «Γεωλογία-Γεωγραφία (Α', Β' και Γ' τάξεις).
- 1.11. Δράσεις Ενεργού Πολίτη στο Λύκειο
 - 1.11.1. Στην Α' τάξη Ημερήσιου ΓΕ.Λ., Πρότυπου ΓΕ.Λ., Πειραματικού ΓΕ.Λ., Πρότυπου Εκκλησιαστικού Λυκείου, Μουσικού ΓΕ.Λ., Καλλιτεχνικού ΓΕ.Λ., Λυκείου Ε.Α.Ε. και Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Πολιτική Παιδεία».
 - 1.11.2. Στη Β' τάξη Ημερήσιου ΓΕ.Λ., Πρότυπου ΓΕ.Λ., Πειραματικού ΓΕ.Λ., Πρότυπου Εκκλησιαστικού Λυκείου, Μουσικού ΓΕ.Λ., Καλλιτεχνικού ΓΕ.Λ., Λυκείου Ε.Α.Ε. και Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Εισαγωγή στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ».
 - 1.11.3. Στη Γ' τάξη Ημερήσιου ΓΕ.Λ., Πρότυπου ΓΕ.Λ., Πειραματικού ΓΕ.Λ., Πρότυπου Εκκλησιαστικού Λυκείου, Μουσικού ΓΕ.Λ., Καλλιτεχνικού ΓΕ.Λ., Λυκείου Ε.Α.Ε. και Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Φυσική Αγωγή».
 - 1.11.4. Στην Α' τάξη Εσπερινού Λυκείου, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Πολιτική Παιδεία».
 - 1.11.5. Στη Β' τάξη Εσπερινού Λυκείου, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Φυσική Αγωγή».
 - 1.11.6. Στη Γ' τάξη Εσπερινού Λυκείου, πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Θρησκευτικά».
 - 1.11.7. Στην Α' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. και Π.ΕΠΑ.Λ., πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Πολιτική Παιδεία».

- 1.11.8. Στη Β' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. και Π.ΕΠΑ.Λ., πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Εισαγωγή στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ».
- 1.11.9. Στη Γ' τάξη Ημερήσιου και Εσπερινού ΕΠΑ.Λ. και Π.ΕΠΑ.Λ., πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Εισαγωγή στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ».
- 1.11.10. Στην Α' τάξη Λυκείου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ., πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Πολιτική Παιδεία».
- 1.11.11. Στη Β' τάξη Λυκείου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ., πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων».
- 1.11.12. Στη Γ' τάξη Λυκείου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ., πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Ζώνη Δημιουργικών Δραστηριοτήτων».
- 1.11.13. Στη Δ' τάξη Λυκείου ΕΝ.Ε.Ε.ΓΥ.-Λ., πραγματοποιείται μία (1) δράση 10 ωρών, ανά σχολικό έτος, στο γνωστικό αντικείμενο «Εισαγωγή στις Αρχές της Επιστήμης των Η/Υ».
- 1.12. Στα Εργαστήρια Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΕΕΚ), ο Σύλλογος Διδασκόντων/ουσών μπορεί να αποφασίζει και να υλοποιεί στο πλαίσιο του ωρολογίου προγράμματος δράσεις που συνδέονται με την Τοπική Ιστορία και Γεωγραφία και ταυτόχρονα συμβάλλουν στην αυτονομία των μαθητών/τριών που φοιτούν στα ΕΕΕΕΚ. Στο πλαίσιο αυτό, και προκειμένου να διασφαλιστεί η ισότιμη πρόσβαση και η ενεργός συμμετοχή των μαθητών/τριών με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, κρίνεται σκόπιμο να πραγματοποιούνται οι απαραίτητες διαφοροποιήσεις και εύλογες προσαρμογές κατά την εκπαιδευτική και μαθησιακή διαδικασία. Επισημαίνεται πως σε κάθε διδακτικό έτος θα πρέπει να υλοποιείται τουλάχιστον μία (1) Δράση Ενεργού Πολίτη.

2. Συμμετοχή μαθητών/τριών και πλαίσιο εφαρμογής

- 2.1. Το ΠΣ «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» έχει ως κύριο χαρακτηριστικό την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/τριών. Οι δράσεις ενίσχυσης της ενεργού πολιτεότητας πραγματοποιούνται:
 - 2.1.1. Στο πλαίσιο της σχολικής κοινότητας (δράσεις που απευθύνονται στο εσωτερικό της σχολικής κοινότητας, όπως είναι η αισθητική αναβάθμιση του σχολείου, ο καθαρισμός του περιβάλλοντος χώρου, η βοήθεια ευάλωτων ομάδων συμμαθητών/τριών, κ.λπ.).
 - 2.1.2. Στο πλαίσιο της κοινότητας-γειτονιάς (δράσεις που απευθύνονται στην κοινότητα στην οποία ανήκει η κάθε σχολική μονάδα, όπως π.χ. είναι η φύτευση σε τοπικά πάρκα, ο εντοπισμός βλαβών σε δρόμους, η επίσκεψη και η παροχή συντροφιάς σε ηλικιωμένους/ες στο τοπικό Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων [ΚΑΠΗ], κ.λπ.).
 - 2.1.3. Στο πλαίσιο της χώρας ή/και στον διεθνή χώρο (δράσεις που απευθύνονται πέρα από τα όρια της κοινότητας, όπως για παράδειγμα, αποστολή ιατροφαρμακευτικού εξοπλισμού, ειδών ένδυσης, τροφίμων, προϊόντων και άλλων αγαθών σε μια δοκιμαζόμενη περιοχή, κοινές δράσεις με άλλα σχολεία της χώρας ή/και άλλων χωρών ή/και στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων κ.λπ.).
 - 2.1.4. Στον ψηφιακό κόσμο του διαδικτύου (ενημερωτικό υλικό για σημαντικά κοινωνικά θέματα, δημιουργία διαδικτυακών εφαρμογών για χρήση από ευάλωτες ομάδες, εκστρατείες στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, δημιουργία ψηφιακών δικτύων κοινοτήτων μάθησης, κ.λπ.).

3. Εφαρμογή

- 3.1. Οι χρόνοι εφαρμογής δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας μπορεί να συμπληρώνονται από χρόνο εκπαιδευτικών επισκέψεων και άλλων τυχόν διδακτικών αντικειμένων/μαθημάτων κατά την κρίση των διδασκόντων/ουσών.
- 3.2. Οι δράσεις ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας σε κάθε διδακτικό αντικείμενο ή μάθημα είναι σημαντικό, όπου είναι εφικτό, να συνδέονται με το Πρόγραμμα Σπουδών και τις οδηγίες διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος. Στόχος είναι οι μαθητές/τριες να αναπτύσσουν δεξιότητες κριτικής σκέψης, συνεργασίας και κοινωνικής υπευθυνότητας πάνω σε θέματα του αντικειμένου, με έναν τρόπο που συμπληρώνει τη διδασκαλία στην τάξη.
- 3.3. Οι δράσεις ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας μπορεί να εμπίπτουν σε ένα ή σε περισσότερα θεματικά πεδία του ΠΣ ανά τμήμα, τάξη ή/και σχολείο και πρέπει να προσαρμόζονται ως προς τον ειδικότερο σχεδιασμό τους και το ειδικότερο θέμα τους ανάλογα με τις ηλικίες των μαθητών/τριών.
- 3.4. Η εφαρμογή της/των δράσης/ων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας μπορεί να πραγματοποιηθεί καταρχάς, σε επίπεδο τμήματος. Συνιστάται η συνεργασία ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς περισσότερων τμημάτων με μαθητές/τριες διαφορετικών ηλικιακών ομάδων, ιδίως δε, από όμορες ή/και απομακρυσμένες σχολικές μονάδες, προκειμένου να αυξηθεί η εμβέλεια της αλληλεπίδρασης ανάμεσά τους.
- 3.5. Για την εφαρμογή του ΠΣ «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» προτείνεται να αξιοποιηθεί το υλικό από την ειδική ψηφιακή πλατφόρμα του ΙΕΠ: <https://act.digitalschool.gov.gr/> στην οποία περιλαμβάνεται το ΠΣ «Δράσεις Ενεργού Πολίτη», ο οδηγός εκπαιδευτικού «Δράσεις Ενίσχυσης της Ενεργού Πολιτειότητας», οι Δράσεις Ενίσχυσης της Ενεργού Πολιτειότητας, τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και οι Σχολικές Ημέρες.

4. Αποτύπωση Εφαρμογής

- 4.1. Κατά τη διάρκεια της φοίτησής του/της σε κάθε βαθμίδα κάθε μαθητής/τρια είναι απαραίτητο να έχει ενεργό συμμετοχή σε δράσεις ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας που συνδέονται με διαφορετικά θεματικά πεδία του Π.Σ. «Δράσεις Ενεργού Πολίτη» ανά έτος.
- 4.2. Στο τέλος κάθε σχολικής χρονιάς, καταγράφεται στο πληροφοριακό σύστημα myschool η συμμετοχή του/της μαθητή/τριας στη/στις δράση/εις ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας σε αντιστοίχιση με τα θεματικά πεδία του ΠΣ. Κατά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής βαθμίδας αποτυπώνεται η συμμετοχή του/της μαθητή/τριας στη/στις δράση/εις ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας σε βεβαίωση, στην οποία αναγράφονται όλες οι δράσεις στις οποίες συμμετείχε, καθώς και η αντίστοιχη τάξη στην οποία τις υλοποίησε, την οποία λαμβάνει μαζί με το απολυτήριό του/της.

5. Μεθοδολογία υλοποίησης Δράσεων Ενίσχυσης της Ενεργού Πολιτειότητας

- 5.1. Υλοποίηση δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας.
Καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής των δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας και των δραστηριοτήτων τους οι μαθητές/τριες συμμετέχουν ενεργά, συνεισφέροντας ιδέες και προτάσεις, συνεργαζόμενοι/ες τόσο μεταξύ τους όσο και με τον/την εκπαιδευτικό της τάξης.
- 5.2. Κάθε δράση υλοποιείται με βάση τα εξής 5 στάδια
 - 5.2.1. Διερεύνηση.
Κατά το στάδιο της διερεύνησης, η συνεργασία του/της εκπαιδευτικού με τους/τις μαθητές/τριες, κατόπιν συζήτησης και ανταλλαγής ιδεών και προτάσεων, οδηγεί στην:
 - εξειδίκευση του θέματος και σύνδεσή του με το ΠΣ «Δράσεις ενεργού Πολίτη»,

- σύνδεση του θέματος με προηγούμενες γνώσεις των μαθητών/τριών ή με γνώσεις που αντιστοιχούν στα ΠΣ ή και τις θεματικές/υποθεματικές των Εργαστήριων Δεξιοτήτων,
- εφαρμογή ποικίλων μορφών έρευνας (αναζήτηση πληροφοριών, μικρής έκτασης δημοσκοπήσεις, μελέτη βιβλιογραφίας), προκειμένου να καταλήξουν στις αποφάσεις τους.

Το στάδιο της διερεύνησης πραγματοποιείται εντός του σχολείου, στο πλαίσιο των διατιθέμενων ωρών ή και σε διασύνδεση με επιμέρους μαθήματα (ανάλογα με το/α θεματικό/α πεδίο/α της δράσης).

5.2.2. Προετοιμασία/Σχεδιασμός.

Κατά το στάδιο αυτό σχεδιάζεται συλλογικά η δράση ως προς τις επιμέρους φάσεις της με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη λεπτομέρεια, επιλέγονται οι φορείς ή/και τα πρόσωπα τα οποία θα συνδράμουν στην υλοποίηση της και γίνονται προπαρασκευαστικές επαφές μαζί τους. Γενικά, κατά το στάδιο αυτό σχεδιάζεται το πλήρες πλάνο της δράσης σε βήματα με αντίστοιχο χρονοπρογραμματισμό. Ο σχεδιασμός πρέπει αφενός να είναι όσο το δυνατόν πιο αναλυτικός αφετέρου πρέπει να χαρακτηρίζεται και από ευελιξία, ώστε να μπορεί να προσαρμοστεί ανάλογα, σε περίπτωση αλλαγών κατά τη φάση της υλοποίησης της δράσης. Επισημαίνεται ότι οι μαθητές/τριες έχουν ενεργό ρόλο στην προετοιμασία και τον σχεδιασμό της δράσης. Το στάδιο του σχεδιασμού πραγματοποιείται εντός του σχολείου, στο πλαίσιο των διατιθέμενων ωρών.

5.2.3. Υλοποίηση της δράσης στο πεδίο.

Κατά το στάδιο αυτό υλοποιείται η δράση στο πεδίο, σύμφωνα με τον σχεδιασμό του προηγούμενου σταδίου. Πρόκειται για το σημαντικότερο στάδιο, καθώς σε αυτό οι μαθητές/τριες θα αποκομίσουν αυθεντική εμπειρία από τη βιωματική εμπλοκή τους. Η φάση της «Υλοποίησης» πραγματοποιείται εξ αντικειμένου στο πεδίο (βλ. §2.1).

5.2.4. Επικοινωνία-Διάχυση.

Κατά το στάδιο αυτό οι μαθητές/τριες, σε συνεργασία με τους/τις εμπλεκόμενους/ες εκπαιδευτικούς, παρουσιάζουν τη δράση στη σχολική κοινότητα, την τοπική κοινωνία ή/και ευρύτερα, επιλέγοντας τα πλέον πρόσφορα σε αυτούς και στο σχολείο μέσα. Η διαδικασία μπορεί να γίνει είτε με φυσική παρουσία είτε μέσω της χρήσης ψηφιακών μέσων ή και συνδυαστικά. Για τη διάχυση μπορούν να χρησιμοποιηθούν ποικίλα μέσα, όπως: πολιτιστικά δρώμενα, δημοσιεύσεις, παρουσιάσεις, αφίσες, εικαστικά έργα, ιστολόγια, αναρτήσεις στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, βίντεο κ.λπ., ανάλογα με τη φύση και το περιεχόμενο της κάθε δράσης. Σημειώνεται ότι στο στάδιο αυτό μπορεί να οργανωθεί η διάχυση ανά δράση ή για όλες τις δράσεις μαζί, σε κάποιο χρονικό σημείο προς το τέλος της σχολικής χρονιάς.

5.2.5. Αναστοχασμός.

Κατά το τελευταίο αυτό στάδιο εξάγονται συμπεράσματα ως προς τη δράση και την υλοποίησή της, προτείνονται τρόποι για βελτίωση, αναλύονται συναισθήματα, καταγράφονται γνώσεις και εμπειρίες που αποκτήθηκαν, αναθεωρούνται αρχικές ιδέες και αντιλήψεις, γίνεται επέκταση της γνώσης και των εμπειριών που αποκτήθηκαν σε νέα πλαίσια.

Υλοποιείται εντός του σχολείου στο πλαίσιο των διατιθέμενων ωρών ή και σε διασύνδεση με επιμέρους μαθήματα (ανάλογα με τη θεματική εξειδίκευση της δράσης και των αντίστοιχων δραστηριοτήτων της).

- 5.3. Οι σχολικές μονάδες είναι σημαντικό να παρουσιάζουν τα αποτελέσματα από την εφαρμογή των δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας, οι οποίες βασίζονται στο ΠΣ «Δράσεις Ενεργού Πολίτη», σε τοπικές ή περιφερειακές εκδηλώσεις διάχυσης. Με αυτόν τον τρόπο, οι πιο πρωτότυπες και επιδραστικές προσεγγίσεις αναδεικνύονται ως καλές πρακτικές, παρέχοντας στους/στις εκπαιδευτικούς πηγή πρόσθετων ιδεών για μελλοντική χρήση.
- 5.4. Κατά την εφαρμογή των δράσεων, τηρούνται προαιρετικά τεκμήρια σε μορφή e-portfolio για κάθε ομάδα (τμήμα ή τάξη).
- 5.5. Οι δράσεις ενεργού πολίτη, συμπεριλαμβανομένων των δράσεων Τοπικής Ιστορίας και Τοπικής Γεωγραφίας, δύνανται να αναρτώνται στους δικτυακούς τόπους των σχολικών μονάδων.
- 5.6. Όλες οι προτάσεις ανά τάξη ή/και τμήμα είναι σημαντικό να βασίζονται και στις προτιμήσεις των εμπλεκόμενων μαθητών/τριών. Επιπλέον, δύναται να υπάρξει σχεδιασμός εγκάρσιας εφαρμογής των δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας, όπου μαθητές/τριες διαφορετικών τμημάτων ή/και τάξεων, δηλαδή ηλικιακών ομάδων (π.χ. όμορο νηπιαγωγείο, Α', Β', Γ' Δημοτικού) συνεργάζονται μεταξύ τους για την επίτευξη των κοινών στόχων τους. Αντιστοίχως συνεργάζονται εκπαιδευτικοί διαφορετικών ειδικοτήτων και τάξεων.

6. Αποτίμηση των Δράσεων

- 6.1. Η εφαρμογή των δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας ανά σχολική μονάδα αποτιμάται στο πλαίσιο ολοκλήρωσης του σχολικού έτους. Η αποτίμηση της εφαρμογής γίνεται από κοινού από τους/τις εμπλεκόμενους/ες εκπαιδευτικούς και μαθητές/τριες, σε συνεργασία με τον/τη Διευθυντή/τρια.
- 6.2. Κατά την αποτίμηση της δράσης/των δράσεων προτείνεται η συλλογή προτάσεων, με σκοπό τον εμπλουτισμό των δράσεων ενόψει του νέου σχολικού έτους με έναν ή με συνδυασμό των εξής τρόπων:
 - 6.2.1. προτάσεις από τους/τις διδάσκοντες/ουσες,
 - 6.2.2. προτάσεις ομάδων μαθητών/τριών ή/και εκπροσώπων τους,
 - 6.2.3. προτάσεις γονέων/κηδεμόνων ή του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής κριτήρια:
 - 6.2.4. τη δυνατότητα υλοποίησής τους,
 - 6.2.5. την ποικιλία τους,
 - 6.2.6. το οικοσύστημα φορέων και τα σημεία φυσικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος στο περιβάλλον της κάθε σχολικής μονάδας.
- 6.3. Δύο (2) βασικά κριτήρια επιτυχούς ολοκλήρωσης είναι:
 - 6.3.1. η ομαλή υλοποίηση όλων των σταδίων της δράσης/των δράσεων,
 - 6.3.2. ο θετικός αντίκτυπος της δράσης/των δράσεων στους/στις εμπλεκόμενους/ες και στην ευρύτερη κοινότητα.
- 6.4. Επιπλέον της εσωτερικής αποτίμησης και με ευθύνη των Εποπτών/τριών Ποιότητας της Εκπαίδευσης, σε επίπεδο Διεύθυνσης Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης πραγματοποιείται η αποτίμηση της υλοποίησης των δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας των σχολικών μονάδων της εκάστοτε Διεύθυνσης. Σκοπός της είναι η συνδρομή στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής του Προγράμματος Σπουδών και των σχετικών δράσεων.
- 6.5. Η αποτίμηση κατατίθεται στο ΙΕΠ και περιλαμβάνει στοιχεία που προέρχονται από την εφαρμογή των δράσεων στις σχολικές μονάδες, καθώς και από τους Υπευθύνους Σχολικών Δραστηριοτήτων και τα Κέντρα Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφορία (Κ.Ε.Π.Ε.Α.), όπου αυτό είναι εφικτό.
Με βάση τα στοιχεία αυτά, το ΙΕΠ:

- 6.5.1. παρακολουθεί την εφαρμογή των δράσεων σε εθνικό επίπεδο,
- 6.5.2. εντοπίζει καλές πρακτικές και επιτυχημένες δράσεις προς διάχυση,
- 6.5.3. συντονίζει υποστηρικτικές δράσεις όπου χρειάζεται,
- 6.5.4. αξιοποιεί την ανατροφοδότηση για τη βελτίωση του εκπαιδευτικού υλικού και του σχεδιασμού των δράσεων

ώστε να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα του Προγράμματος Σπουδών και των δράσεων ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας. Με αυτόν τον τρόπο, διασφαλίζεται η αμφίδρομη συνεργασία μεταξύ σχολικών μονάδων, Διευθύνσεων Εκπαίδευσης και ΙΕΠ, καθώς και η συνεχής βελτίωση και εξέλιξη του προγράμματος.

Επισυνάπτεται Παράρτημα «Πρότυπο Ανάπτυξης Δράσεων Ενίσχυσης της Ενεργού Πολιτειότητας».

Οι διδάσκοντες/ουσες να ενημερωθούν ενυπόγραφα.

**Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ

Συν.: Παράρτημα «Πρότυπο Ανάπτυξης Δράσεων Ενίσχυσης της Ενεργού Πολιτειότητας»

Εσωτ. Διανομή

- Γραφείο Υπουργού
- Γραφείο Γενικού Γραμματέα ΠΕ, ΔΕ & Ειδικής Αγωγής
- Γενική Δ/νση Σπουδών Π.Ε. και Δ.Ε.
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Π.Ε., Τμ. Α΄
- Δ/νση Σπουδών, Προγρ/των & Οργάνωσης Δ.Ε., Τμ. Α΄
- Δ/νση Παιδείας, Ομογ., Διαπ. Εκπ/σης, Ευρ. και Μειον. Σχολείων
- Διεύθυνση Θρησκευτικής Εκπ/σης & Διαθρ. Σχέσεων
- Δ/νση Ειδικής Αγωγής και Εκπ/σης
- Αυτ. Διεύθυνση Ιδιωτικής Εκπ/σης
- Δ/νση Επαγγελματικής Εκπ/σης
- Δ/νση Φυσικής Αγωγής
- Αυτ. Τμήμα Πρότυπων και Πειραματικών Σχολείων
- ΔΥΠΕΑ
- Ψηφιακό Φροντιστήριο - Εκπαιδευτικοί

Παράρτημα: Πρότυπο Ανάπτυξης Δράσεων Ενίσχυσης της Ενεργού Πολιτειότητας**Τίτλος Δράσης***(απλή περιγραφή)***Επίπεδο***(ενδεικτικά Νηπιαγωγείο - Α' - Β' - Γ' Δημοτικού, Δ' - Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο, Λύκειο)***Θεματικό Πεδίο***(προσδιορίζεται σε ποιο ή ποια από τα 17 θεματικά πεδία Προγράμματος Σπουδών Δράσεων Ενεργού Πολίτη ανήκει η δράση)***Σύντομη περιγραφή της Δράσης***(2-3 γραμμές στις οποίες να δίνεται η κεντρική ιδέα σε τι συνίσταται το πρόγραμμα δράσεων)***Μάθημα ή τομέας του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων που εντάσσεται:***(περιγραφή: αναφέρεται το μάθημα ή τα μαθήματα, ή/και η θεματική ενότητα του Εργαστηρίου Δεξιοτήτων, η τάξη και η ενότητα με τη διάρκειά της)***Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα:***(περιγραφή)***Πεδίο Υλοποίησης***(Η αυλή ή άλλοι χώροι του σχολείου, προορισμοί γύρω από το σχολείο (σε απόσταση περπατήματος), προορισμοί σε απόσταση από το σχολείο (απαιτείται η μετάβαση με συγκοινωνιακό μέσο), ο ψηφιακός χώρος του διαδικτύου)***Φάσεις Υλοποίησης Δράσης****Διερεύνηση** *(ενδεικτική αναφορά της διάρκειας σε διδακτικές ώρες)**(επιλογή θέματος μετά από συλλογική διαβούλευση και ανταλλαγή ιδεών)**Περιγράφονται οι ερωτήσεις/τα εργαλεία/οι δραστηριότητες με βάση τα οποία επιλέγεται από την τάξη το θέμα***Προετοιμασία/Σχεδιασμός** *(ενδεικτική αναφορά της διάρκειας σε διδακτικές ώρες)**(συλλογικός σχεδιασμός της δράσης με περιγραφή των επιμέρους φάσεων με λεπτομέρεια, περιγραφή πιθανών προπαρασκευαστικών επαφών με συνεργαζόμενους φορείς κ.ά.)**Περιγράφονται οι ενέργειες/επαφές που πρέπει να γίνουν ώστε να προετοιμαστεί και να σχεδιαστεί η δράση ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας, ενώ παράλληλα παρέχεται και ένας ενδεικτικός σχεδιασμός με τη μορφή βημάτων ενεργειών.***Υλοποίηση** *(ενδεικτική αναφορά της διάρκειας σε διδακτικές ώρες)**(περιγραφή υλοποίησης με βάση τα προβλεπόμενα στις δυο προηγούμενες ενότητες)**Περιγράφονται οι δραστηριότητες που θα λάβουν χώρα στο πεδίο σύμφωνα με τον σχεδιασμό της δράσης.***Επικοινωνία-Διάχυση** *(ενδεικτική αναφορά της διάρκειας σε διδακτικές ώρες)*

(παρουσιάζεται η επικοινωνία της δράσης ενίσχυσης της ενεργού πολιτειότητας στη σχολική κοινότητα, την τοπική κοινωνία ή και ευρύτερα).

Περιγράφονται ενδεικτικές προτάσεις δραστηριοτήτων για επικοινωνία και διάχυση της δράσης. Οι δραστηριότητες θα πρέπει να είναι απλές και σύμφωνες με το ηλικιακό επίπεδο των μαθητών /τριών.

Αναστοχασμός (ενδεικτική αναφορά της διάρκειας σε διδακτικές ώρες)

(εξάγονται συμπεράσματα ως προς τη δράση, αναλύονται συναισθήματα, καταγράφονται γνώσεις και εμπειρίες που αποκτήθηκαν, γίνεται επέκταση σε νέα πλαίσια, μεταπλάθονται οι γνώσεις και οι εμπειρίες σε πολιτιστικά δρώμενα, κείμενα, κατασκευές κ.λπ.)

Περιγράφονται ερωτήσεις/δραστηριότητες/εργαλεία/διαδικασίες, που θα αξιοποιηθούν, με στόχο οι μαθητές/τριες ως ομάδα στην τάξη να κωδικοποιήσουν αναστοχαζόμενοι/νες αυτά που έμαθαν, όσα ένιωσαν, τα συμπεράσματα που αποκόμισαν κ.ο.κ.»